

Transportarbete i Sverige 2000–2020

Persontransportarbetet under 2020 var 121,4 miljarder personkilometer, eller 1 170 mil per invånare.

88%
vägtrafik

8%
järnväg, spårväg
och tunnelbana

3%
luftfart

1%
sjöfart

Godstransportarbetet under 2020 var 102,5 miljarder tonkilometer, eller 9 900 tonkilometer per capita.

52%
vägtrafik

28%
sjöfart

20%
bantrafik

<0,1%
luftfart

Statistikens omfattning

Trafikanalys publicerar transportarbete för vissa trafikslag i olika statistikprodukter. För att hjälpa våra statistik användare publiceras även transportarbetet för alla trafikslag, samlat i en sekundärpublicering. På Trafikanalys webbplats finns den samlade statistiken *Transportarbete i Sverige 2000–2020* samt en uppdaterad metod-PM som sammanfattar hur transportarbetet beräknas idag.

Detta är en sammanfattning av statistiken ur Transportarbete i Sverige 2000–2020, Statistik 2021:33.

Publiceringsdatum: 2021-10-04.

Transportarbete - ett mått på aktivitet

Det finns två centrala begrepp för att beskriva aktiviteten i transportsystemet: *trafikarbete* och *transportarbete*.

Trafikarbete beskriver hur långt *fordonen* rör sig och mäts i fordonskilometer, men för gående helt enkelt i kilometer. *Transportarbete* beskriver också fordonens rörelse men dessutom hur mycket som transporteras med fordonen, i form av mängd gods eller antal personer. Persontransportarbete mäts i personkilometer (personkm). När en person transporteras eller rör sig en kilometer utförs en personkilometer. Gods-transportarbete mäts i tonkilometer (tonkm). När ett ton gods transporteras en kilometer utförs en tonkilometer.

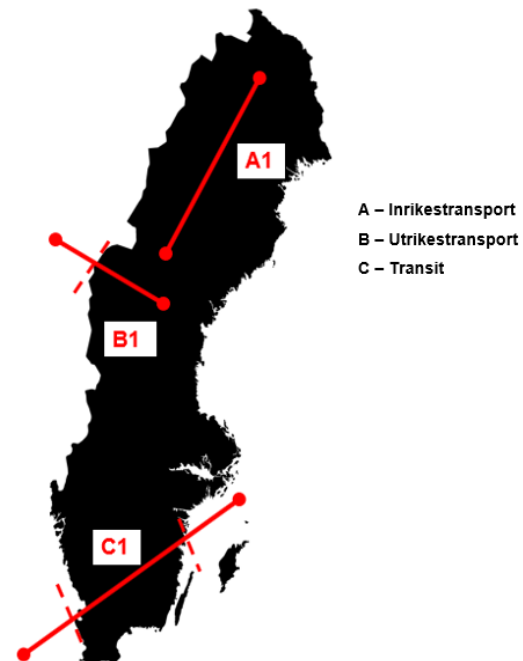
Trafikarbete och transportarbete fångar mängden transporter på olika sätt. Trafikarbete kan vara relevant när man vill beskriva slitage på infrastruktur, trängsel, miljö- och klimatpåverkan med mera. Transportarbete kan också användas till att beskriva samma saker, men särskilt för att fånga *aktiviteten* eller *produktionen* i transportsektorn. Transportarbete fångar vad vi får ut från transportsystemet i form av transport av personer och varor.

Transportarbetets delar

Med publiceringen *Transportarbete i Sverige* avser vi att mäta transportarbete som utförs *på svenskt territorium*, alltså på svensk mark, i svenska farvatten och i svenskt luftrum. Det finns tre olika slags transporter på svenskt territorium som vi inkluderar i transportarbetet.

- *Inrikestransporter*, det vill säga transporter med både start- och målpunkt i Sverige (illustreras av sträcka A1 i Figur 1).
- *Den svenska delen av utrikestransporter*, det vill säga den svenska delen av transporter med start- eller målpunkt i annat land (B1). Exempelvis ingår enbart svenskt vatten för sjöfartens utrikes transporter i denna statistik.¹
- *Den svenska delen av transittransporter*, det vill säga transporter med start- och målpunkt i ett annat land (C1). Transit ingår i denna statistik enbart för väg samt för godstransporter på järnväg. För luftfart särredovisas överflygningar men ingår inte i det totala transportarbetet.

I idealfallet är det summan av alla dessa transporter som utgör totala transportarbetet.

Figur 1. Olika slags transporter – inrikes, utrikes samt transit. Transporter på svenskt territorium motsvaras av sträckorna A1, B1 och C1.

Det finns dock flera problem med att mäta transportarbete. Dels att rättvisande och komplett mäta transportarbete över tid för ett enskilt trafikslag, dels att mäta de olika trafikslagen så de blir jämförbara med varandra.²

Denna sammanfattning avser *Transportarbete i Sverige 2000–2020*.³

Transportarbete i Sverige är beroende av dataunderlag från annan officiell statistik och andra undersökningar. Större metodförändringar försvårar jämförelser och tolkningar över tid. Eftersom transportarbete för personbil, cykel och gång har bytt metoder baserat på en ny resvaneundersökning finns tidsserier för dessa färdssätt bara framräknade från 2016 och framåt. Metodförändringar har även skett inom sjöfartsstatistiken och där finns jämförbara tidsserier från 2015.

Observera att det kan finnas regionala och lokala variationer i transportarbetet och dess fördelning som inte redovisas här.

Transportarbete och konjunktur

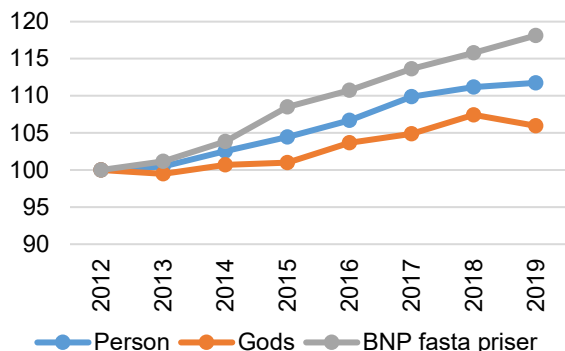
Aktiviteten i transportsystemet är nära relaterad till vad som sker i samhället i övrigt. Transport av gods speglar aktiviteten i ekonomin, såsom produktion,

¹ För transportarbete på internationellt och utrikes vatten; se statistikprodukten Sjötrafik: www.trafa.se/sjofart/sjotrafik/

² I en metod-PM beskrivs mer detaljerat hur transportarbetet beräknas idag.

³ Det finns även äldre tidsserier över transportarbete med startår 1950. Metoderna som användes under 1900-talet är sämre dokumenterade och därför har vi valt att fokusera på serierna från år 2000. Trafikanalys uppdaterar inte längre de äldre tidsserierna.

konsumtion, export och import. Persontransporter har tidigare visat mindre fluktuationer över konjunkturerna, jämfört med godstransporter. Utvecklingen sedan 2012 visar att både gods- och persontransportarbetet har ökat långsammare än BNP i fasta priser och att godstransporterna ökat långsammast (Figur 2).

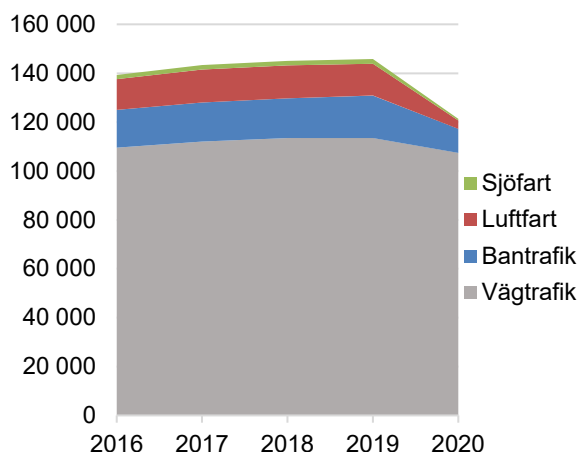

Figur 2. Transportarbete för person- respektive godstransporter samt real BNP, justerat för tidseriebrott i transportarbetet. Åren 2012–2019. Index med basår 2012. Källa: SCB och Trafikanalys.

Det kanske inte är så konstigt att godstransportarbetet har ökat långsammare än BNP för varor och tjänster. Varuproduktionens andel av totala BNP har minskat över längre tid och det har blivit ett större tjänsteinnehåll i ekonomin.⁴ Under 2019 föll godstransportarbetet något trots att BNP i volym utvecklades positivt.

Transportarbete i Sverige

Persontransportarbetet totalt år 2020 var 121 376 miljoner personkm (Figur 3).

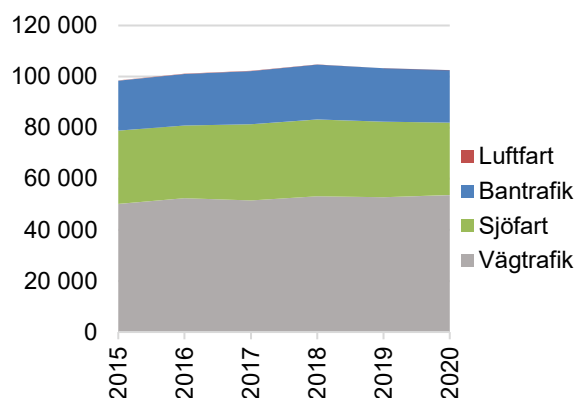
Figur 3. Persontransportarbete. År 2016–2020, miljoner personkm. Anm: På grund av tidseriebrott görs jämförelsen med 2016 som startår.

Pandemiåret 2020 medförde kraftiga begränsningar i resandet. Jämfört med 2019 sjönk person-

transportarbetet med 17 procent. Sedan 2016 har persontransportarbetet minskat med 13 procent.

Eftersom förändringarna år för år normalt sett varit små, några enstaka procent, medför den stora nedgången 2020 att persontransportarbetet hamnade i nivå med för ett par decennier sedan.

Varutransporterna påverkades inte lika mycket som resandet under pandemin. Jämfört med 2019 minskade godstransportarbetet med 0,8 procent till 102 531 miljoner tonkm (Figur 4). Det var 4 procent mer än 2015.

Figur 4. Godstransportarbete. Åren 2015–2020, miljoner tonkilometer. Anm: På grund av tidseriebrott görs jämförelsen med 2015 som startår. Luftfart syns inte då andelen är så liten (<0,1 %).

Omräknat per invånare utfördes under 2020 ungefär 11 700 personkm respektive 9 900 tonkm. För persontransportarbetet var det en plötslig nedgång med 17 procent.

Godstransportarbetet per capita minskade under 2020, men det var i likhet med en trend som pågått sedan det var som högst 2008, innan finanskrisen.

Trafikslagens andelar

Som framgått ovan är vägtrafik det största trafikslaget både för person- och godstransporter. Trafikslagens andelar summeras i Tabell 1.

Tabell 1. Trafikslagens andelar av transportarbetet, i procent. År 2020.

Trafikslag	Persontransporter	Godstransporter
Vägtrafik	88	52
Bantrafik	8	20
Sjöfart	1	28
Luftfart	3	<0,1
Samtliga	100	100

⁴ Se t. ex. www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Unik-tillvaxt-nar-Sverige-gick-fran-jordbruk-till-tjanster/

Persontransporter

Vårt resande såg annorlunda ut 2020 jämfört med åren innan. Av persontransporternas totalt 121 376 miljoner personkm under 2020 svarade vägtrafiken för 88 procent jämfört med 78 procent året innan. Luftfarten försvagades med 6 procentenheter till 3 procent av alla personkm. Bantrafiken försvagades med 4 procentenheter till 8 procent av alla personkm. Resandet med färjor var lägre 2020 än 2019 men avrundas till 1 procent vart år.

Ökat cyklande 2020

Medan kollektivtrafiken var begränsad så ökade cyklingen under 2020. Andelen cykeltrafik steg från 2,4 till 3,0 procent av alla personkm på väg.

Passagerarflyget påverkades mest

Flyget svarade endast för 3 procent av persontransportarbetet i Sverige 2020, vilket en är mycket lägre andel än tidigare. Jämfört med 2019 sjönk antal personkm inom flyget med 74 procent och uppgick 2020 till 3 458 miljoner personkm.

Nedgången i utrikesflyget var ännu mer drastisk än i inrikesflyget. Utrikesflygets personkm har ökat snabbare än inrikesflygets, åtminstone sedan mätningarna startade 2006.

Sedan 2018 har tillväxten däremot mattats av och antal personkm har minskat. Under 2020 var utvecklingen till och med sämre än för inrikesflyget, men utrikesflyget stod ändå för 70 procent av allt persontransportarbete med flyg.

Kraftigt minskat tågresande

Resandet i bantrafiken minskade med 43 procent under 2020 och svarade för 8 procent av alla personkm. Persontransportarbetet uppgick till 9 816 miljoner personkm 2020.

I och med minskningen under 2020 var resandet med spårbunden trafik nere på 1999 års nivåer. I absoluta tal bidrog inrikes järnvägstrafik mest till minskningen, men eftersom gränserna var stängda under pandemiåret minskade utrikes järnvägstrafik mest procentuellt sett, -75 procent.

Sjöfarten – en liten andel av persontransporterna

Sjöfart står endast för runt en procent av allt persontransportarbete i Sverige. År 2020 var persontransportarbetet till sjöss 697 miljoner personkm, vilket var en minskning med hela 64 procent jämfört med året innan.

Utrikes färjetrafik minskade mest. För inrikes trafiken till och från Gotland liksom skärgårds- trafiken var minskningarna inte lika stora. Minskningen i utrikes persontransportarbete var -71 procent. Under 2020 stod utrikes resor för 65 procent av persontransportarbetet till sjöss, inrikes

resor till havs för 26 procent och skärgårdstrafiken för resterande 9 procent.

Från och med 2020 ingår passagerare på kryssningsfartyg i statistiken. För bättre jämförbarhet med den gamla tidsserien görs även en redovisning utan kryssningspassagerare. Kryssningstrafiken står däremot för en liten andel av passagerartrafiken och under 2020 var den i princip obefintlig.

Överflygningar med passagerare

Om även överflygningar i svenskt luftrum räknas in så ökar persontransportarbetet betydligt. Enligt Eurostat har persontransportarbetet från överflygningar ökat från cirka 8 700 miljoner personkm år 2009 till 13 500 miljoner personkm år 2019. Det finns inga siffror om hur det såg ut 2020.

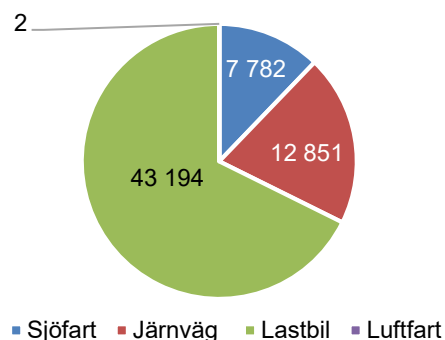
Godstransporter

Av godstransporternas totalt 102 531 miljoner tonkm år 2020 stod vägtrafiken för drygt hälften. Jämfört med 2019 är det små förändringar i marknadsandelarna för de olika trafikslagen. Vägtrafikens andel kvarstår på ungefär samma nivå som 2019.

Lastbilarna påverkades marginellt

Till skillnad från övriga trafikslag minskade inte godstransportarbetet på väg. Lastbilstransporterna ökade med 1,6 procent under 2020, men det är inte en statistiskt säkerställd förändring. E-handeln har gått starkt under pandemin och mycket av dessa varor körs på lastbil. År 2020 uppgick transportarbetet på väg till 53 594 miljoner tonkm.

Inrikes lastbilstransporter svarade för uppskattningsvis 68 procent av det totala inrikes godstransportarbetet 2020 (Figur 5).⁵

Figur 5. Inrikes godstransportarbete. År 2020, miljoner tonkm. Anm: Luftfart syns knappt då andelen är alltför liten (<0,1 %).

De svenska tunga lastbilarna har minskat sin andel av godstransportarbetet, så långt tillbaka vi har jämförbara mätningar. I inrikes trafik används i

⁵ Vi antar här att de lätta lastbilarna endast kör i inrikes trafik.

huvudsak svenskregistrerade tunga lastbilar. I utrikestrafiken har andelen tunga svenska lastbilar minskat från 24 procent 2004 till cirka 12 procent 2020.

Lätta lastbilar har växt i antal, över tid är de särskilt viktiga i den regionala och lokala servicetrafiken och för distribution av varor. Det finns många, men eftersom de inte körs så mycket är deras andel av transportarbetet liten. Under 2020 minskade antalet körda kilometer något och de lätta lastbilarna svarade uppskattningsvis för drygt 1 procent av det totala godstransportarbetet på väg.⁶

Kombigods på järnväg

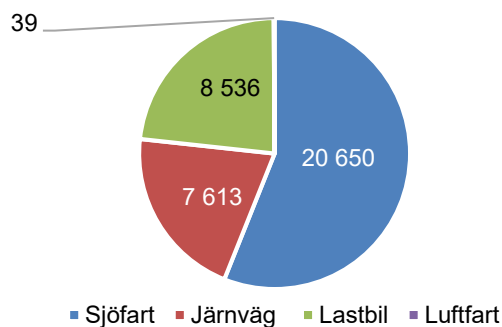
Järnvägen svarade 2020 för 20 procent av det totala godstransportarbetet och uppgick till 20 464 miljoner tonkm. Antal utförda tonkm på järnväg sjönk med 2 procent jämfört med föregående år. I utrikes trafik var minskningen 9 procent medan antal tonkm steg med 3 procent inrikes. Inom bantrafiken är det tydligt att kombigodset⁷ ökat sina andelar av antalet tonkm sedan 2000 medan vagnslastgodset förlorat i betydelse. Under 2020 fortsatte kombigodset ta marknadsandelar inrikes, från 21 till 24 procent, medan det tappade mycket utrikes, från 24 till 17 procent.

Sjöfarten – central för utrikes godstransporter

Sjöfarten stod för 28 procent av alla tonkm i Sverige 2020. Under det senaste året minskade antal tonkm med 4 procent till 28 432 miljoner tonkm, främst inom utrikes sjöfart.

Sjöfarten svarar för störst andel av utrikes godstransportarbete. Utrikes sjötransporter stod för 56 procent av allt utrikes godstransportarbete 2020 (Figur 6).

Utrikes sjötransporter stod för 73 procent och inrikes för 27 procent av sjöfartens totala godstransportarbete under 2020.

Figur 6. Utrikes godstransportarbete. År 2020, miljoner tonkm. Anm: Luftfart syns knappt då andelen är alltför liten (0,1 %).

Av sjöfartens inrikes godstransportarbete var det 1 procent, eller 79 miljoner tonkilometer, som utgjordes av transporter på inre vattenvägar⁸ under 2020. Det är en ökning med 59 procent jämfört med året innan.

Flyget – liten del i godstransportarbetet

Godstransporter med flyg som startar och landar på svenska flygplatser är volymmässigt obetydligt och får snarare ses som ett komplement när behov finns av snabba transporter av tidskritiska och dyrare varor, t.ex. reservdelar till industrin, exotiska frukter, elektronik, medicin, mode samt e-handelsvaror.

Överflygningar vid godstransporter

Om även överflygningar i svenskt luftrum räknas in ökar godstransportarbetet betydligt. Enligt Eurostat har godstransportarbetet från överflygningar ökat från cirka 290 miljoner tonkm 2009 till 410 miljoner tonkm 2019. Det finns inga siffror om hur det såg ut 2020.

Mer information

Du hittar tabeller med tidsserier över transportarbetet samt en metod-PM här:

www.trafa.se/ovrig/transportarbete.

Det finns också möjlighet att göra egna urval ur statistiken om transportarbete i vår statistikportal:

www.trafa.se/ovrig/transportarbete/?cw=1.

Publiceringsdatum: 2021-10-04

Kontakt:

Henrik Petterson

Telefon: 010-414 42 18

E-post: henrik.petterson@trafa.se

⁶ I väntan på en mer utförlig undersökning om de lätta lastbilarnas användning, har Trafikanalys gjort en uppskattning av transportarbetet baserat på trafikarbete och belägningsgrader från jämförbara undersökningar.

⁷ Med kombigods avses gods som fraktas i en lastenhet avsedd för att flyttas över mellan lastbil, tåg och fartyg.

⁸ Transporter mellan två hamnar inom området Göta älv-Vänern eller mellan två hamnar inom Mälaren.